

Handläggare:
Peter Dahlberg, 08-508 29 323

Till
Stadsbyggnadskontoret

Utställning av ny översiktsplan för Stockholm

Svar på remiss från Stadsbyggnadskontoret (dnr 2015-10143).

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden vill ha synpunkter på förslag om Översiktsplan för Stockholms stad. I den framtagna planen framgår att staden ska växa, vara sammanhängande med god offentlig miljö samt vara klimatsmart. Planen ska också bidra till att uppnå stadens mål om ett Stockholm för alla och i detta ska stadens attraktionskraft användas som resurs. I översiktsplanen ingår att gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver stärkas samt att stadsbyggandet ska utvecklas ur ett socialt hållbart perspektiv med god kvalitet och arkitektur.

Koncernledningen anser, för att kunna förverkliga de högt ställda ambitionerna som kommer till uttryck i översiktsplanen, att det också bör säkerställas att planen får avtryck i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS, och annan planering som berör regionen. Koncernledningen och dotterbolagen ser i sammanhanget att den förtätning och utveckling som förslaget till översiktsplan beskriver kan ge en stor potential och möjligheter till bostadsbebyggelse i enlighet med planens syfte.

Koncernledningen välkomnar den framtagna översiktsplanen och dess ambitioner om att förbättra förutsättningarna för att staden ska växa klimatsmart och sammanhängande med god offentlig miljö. Koncernens dotterbolag representerar diversifierade verksamheter, med betoning på samhällskritisk och grundläggande infrastruktur. Det är viktigt att i det fortsatta arbetet med översiktsplanen och i den faktiska planeringen, ta hänsyn till vad de olika bolagen anför. Koncernledningen och dotterbolagen anför att det är nödvändigt att fördjupa analysen om vilka behov som finns för att kunna sätta in rätt åtgärder i syfte att undvika att ställa näringsliv, besökare och invånare mot varandra, t.ex. behöver det förtydligas att ett beaktande av framtida hamnverksamhet och kajlägen inte står i motsats mot andra frågor.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har remitterat Översiktsplan för Stockholms stad till Stockholms Stadshus AB. Enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen ska översiktsplanen ge stöd för beslut om mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen utgår från stadens Vision 2040 - Ett Stockholm för alla. De övergripande målen och inriktningarna för Stockholm stads verksamhet fastställs årligen i stadens budget. Fram till år 2030 ska 140 000 bostäder byggas och takten i bostadsbyggandet behöver sannolikt vara hög även därefter. I översiktsplanen konstateras att transportinfrastrukturen är ansträngd och att framförallt gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver stärkas. Vidare framgår att stadsbyggandet ska utvecklas ur ett socialt hållbart perspektiv med god kvalitet och arkitektur.

Översiktsplanen omfattar mål om att staden ska växa, vara sammanhängande med god offentlig miljö samt vara klimatsmart. Stockholm ska vara en växande stad som genom sin attraktivitet lockar människor, företag och besökare från hela världen. En hög takt i stadsbyggandet ska säkerställa att det finns bostäder och samhällsfunktioner för alla.

Planen ska medge goda förutsättningar för människor och företag att utvecklas och minska hinder mellan olika stadsdelar. Stadsmiljön ska innefatta väl gestaltade och trygga offentliga omgivningar med effektiv markanvändning och transporteffektiv stadsstruktur som bidrar till ökad tillgänglighet och minskad klimatpåverkan. Stadsstrukturen och de tekniska systemen ska vara välfungerande och tåliga så att staden kan möta klimatförändringar och andra påfrestningar.

Vid byggande ska utgångspunkten vara att utnyttja marken effektivt och stadens attraktionskraft ska användas som resurs. Farsta, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved och Kista-Järva pekas ut som fokusområden, men stadens alla delar behöver utvecklas för att ta till vara dess potentialer. Översiktsplanen identifierar områden med stora möjligheter till utveckling och förtätning genom nya bostäder, verksamheter, service och skolor.

Stadsbyggnadskontoret har remitterat "Utställning av ny översiktsplan för Stockholm" till bl.a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till samtliga dotterbolag. Svenska Bostäder, Stockholmshem, Micasa Fastigheter, SISAB, Bostadsförmedlingen, Stadsteatern, S:t Erik Försäkring och S:t Erik Livförsäkring har valt att inte svara på remissen, vilket i huvudsak beror på att de inte har något i övrigt att tillägga. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder välkomnar att översiktsplanen medför potential att frigöra mark för byggande vid trafikleder. Komplexiteten i stadsbyggandet samt den snabba utvecklingstakten kräver ett utpräglat helhetsperspektiv och att berörda parter, t.ex. Trafikverket, kommer in tidigt i planeringsprocessen. Olika aktörers olika perspektiv, lokala som regionala, medför utmaningar för genomförandet av kommande utbyggnad av staden, vilket innebär att samordningen av parterna blir av största vikt för en lyckad utbyggnad. Detta gäller, utifrån bolagets erfarenheter, inte minst vid projekt där mark är tänkt att frigöras kring trafikleder (*bilaga 1*).

Stockholm Vatten och Avfall AB:s (SVOA) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

På stadsutvecklingskartan redovisas ett stort antal urbana stråk som på kort och lång sikt kan omvandlas till levande stadsmiljöer. Bebyggelse längs dessa stråk innebär byggande av nya vattenledningar och avloppssystem i gaturummet. Där måste även plats finnas tillgänglig för lokal hantering av dagvatten bl.a. på grund av de krav som ställs enligt vattendirektivet. I många fall måste huvudsystemen för va flyttas till nya gatuutrymmen för att undvika kostsamma tillkommande dragningar.

SVOA ser att förslaget till översiktsplan bör kompletteras med mer fördjupade programområden med en bättre detaljeringsgrad, som medger att bolaget kan ta fram va-försörjningens investeringsbehov inför detaljplanering av berörda områden. För att översiktligt bedöma risken för översvämningar och behovet av förstärkning av va-system för de olika stadsdelarna i översiktsplanen kan man utgå från va-systemets kapacitet i nuläget eller om uppenbara översvämningrisker finns i den skyfallskartering som har gjorts. För att mer i detalj bedöma risken för översvämningar och behov av förstärkning av va-systemet måste mer detaljerade planer tas fram för respektive stadsdel i översiktsplanen.

Höga vattennivåer i recipienter eller lokala marköversvämningar påverkar alltid avloppssystemets möjlighet att avleda avloppsvatten och dagvatten. Det bör också påpekas att en marköversvämning inom ett område med kombinerat avloppssystem inte enbart utgörs av dagvatten utan är en blandning av spillvatten och dagvatten. De lägsta anslutningsnivåerna för fastigheters avloppsenheter med självfall till det allmänna avloppssystemet längs Saltsjöns respektive Mälarens stränder är i nuläget plus 2,03 m respektive 2,13 m i RH2000. Dessa lägsta anslutningsnivåer kommer att ses över bl.a. på grund av Länsstyrelsens rekommenderade lägsta grundläggningsnivå om 2,70 m längs Saltsjöns och Mälarens stränder.

För att få ett långsiktigt hållbart avloppssystem måste inriktningen vara att all ny- och omläggning utförs som dubbleringar av befintliga avloppssystem med avledning av spillvatten till avloppsreningsverk och dagvatten till recipienter. För att klara vattendirektivets mål om god status i vattenområden måste även allt dagvatten hanteras och renas innan avledning sker till recipienter.

Den största delen av stadens grovavfall hanteras idag via återvinningscentralerna, vilket inte omnämns alls i förslaget till ny översiktsplan. Det behöver tas med i översiktsplanen tillsammans med förslag om hur hanteringen ska kunna ske. Fokus bör särskilt ligga på att säkerställa att mark finns för stadens återvinningscentraler. I stadens översiktsplanering är det därför av stor vikt att platser för återvinningscentraler planeras och att mark säkras både på kort och lång sikt för att fortsatt möjliggöra en effektiv avfallshantering i staden.

Genom strategiskt placerade återvinningsstationer för förpackningar och tidningar, miljöstationer för omhändertagande av farligt avfall och källsorteringsplatser i stadsmiljön ökar möjligheten att lämna avfall på ett miljömässigt riktigt sätt. Att även möjliggöra användning av kommunal mark för att anordna tillfälliga evenemang med t.ex. återbruksaktiviteter är viktigt för att på sikt minska avfallsmängderna i staden.

Bolaget ser också att den inom Bromma flygplatsområde mycket stora potentiella stadsutvecklingen med bostäder är av sådan storlek att den bör redovisas i översiktsplanen, då det bl.a. påverkar den planering som behöver göras för huvudvattenledningarna (*bilaga 2*).

Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Vid genomgång av utställningsförslaget av Översiktsplan för Stockholm konstateras att flera av de synpunkter som Stockholms Hamn lämnat har tillgodosetts på ett tillfredsställande sätt. Exempelvis har meningen "Allteftersom hamnverksamheten omstruktureras kan en annan användning av områdena omprövas" tagits bort och istället ska "framtida hamnverksamhet och kajlägen för kollektivtrafik beaktas vid planering genom att såväl markområden som anslutande vattenområden reserveras för hamnverksamhetens behov". Dessvärre kvarstår resonemanget om att stora stadsutvecklingsmöjligheter finns vid t.ex. verksamhets- och hamnområden som kan omvandlas, vilket är direkt motsägelsefullt.

Det är positivt att det i förslaget till översiktsplan framgår att staden i samarbete med parterna bör ta fram en tydlig strategi för förutsättningarna att använda vattenvägarna mer. Här vill Stockholms Hamn hänvisa till den kajstrategi som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2015. Dessutom finns en hel del pågående samarbeten mellan myndigheter, organisationer och företag just kring sjöfartens utveckling i Stockholmsregionen, och här står säkerligen synergieffekter att finna.

I förslaget till översiktsplan framgår mycket riktigt att Masthamnen är betydelsefull för Stockholm som sjöfartsstad och att många turister kommer dit med passagerartrafiken. Här bör tilläggas att Masthamnen och Stadsgården dessutom har viktiga funktioner ur godssynpunkt. Varje år hanteras ca en miljon ton gods i området.

Som påtalades i det tidigare tjänstemannayttrandet är fortfarande kartorna där Värtapiren finns med felaktiga. Värtapiren, som togs i drift 2015, har än annan utformning än den som kartorna visar. Det bör därför rättas till.

Slutligen kan påpekas att på kartan har även Frihamnspiren markerats som ett verksamhetsområde som föreslås utvecklas med bostäder. Som också anges i översiktsplanen ska kryssnings- och färjeverksamheten vara kvar i Frihamnen och samordnas med planering för och byggande av bostäder i området. Detta innebär dock inte att bostäder kan eller bör byggas ute på själva piren, utan den måste reserveras för fartygstrafiken (*bilaga 3*).

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

I förslaget till översiktsplan för Stockholm framgår att en säker tillgång till digital infrastruktur är nödvändig för att staden ska kunna fungera och avgörande för livskvalité, hälsa och miljö. Tillgång till digital infrastruktur likställts i förslaget med en säker tillgång till energi, rent vatten, livsmedel, avlopp och avfallshantering, vilket är bra och korrekt. En robust, säker och tillgänglig digital infrastruktur är nödvändig för att ett modernt samhälle ska kunna fungera. Därtill lyfts i förslaget de möjligheter som en ökad digitalisering ger för Stockholms utveckling på en mängd områden.

Utifrån visionen om ett framtida digitalt samhälle är ett säkerställande av tillgången till fiberinfrastruktur i första hand en fråga för det offentliga. Den svenska modellen med öppna nät med tillgång för alla aktörer gynnar såväl konsumenter som företag och konkurrens. Enligt Stokabs uppfattning kommer modellens betydelse att öka då det förväntas att den grundläggande fiberinfrastrukturen kommer att bli bärare av allt fler digitala tjänster som 5G och Internet of Things.

Hur det ska säkerställas att samtliga verksamheter och hushåll i framtiden ska kunna anslutas till en öppen och konkurrensneutral fiberinfrastruktur bör enligt Stokabs uppfattning också inarbetas i översiktsplanens avsnitt om teknisk försörjning. I förslaget framgår att utbyggnaden av digitala system ska säkerställas och att smarta tekniska lösningar ska tas tillvara. Stokab anser att detta är bra, men att det i översiktsplanen bör klargöras att det är en öppen konkurrensneutral digital infrastruktur som ska vara grunden för de digitala systemen, då det ger alla aktörer möjlighet att konkurrera på lika villkor (*bilaga 4*).

Stockholm Stads Parkerings AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget verkar för en god miljö med ambitionen att förbättra stadsmiljön för den växande stadens invånare genom att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon. I syfte att stimulera användningen av elbilar installeras laddningsstationer i bolagets anläggningar. Även bolagets samarbete med bilpoolsföretag om hållbar mobilitet bidrar till en klimatsmart och tålig stad.

Översiktsplan för Stockholm beskriver gångvänlighet i staden. Genom en större andel parkering på tomtmark ökar utrymmet på gatumark för bl.a. gående. Bolaget ser att vid etablering av nya temporära eller permanenta gågator eller evenemang, måste en utredning av konsekvenser för intilliggande och övriga påverkade fastigheter utföras. Ofta krävs en god framförhållning för att lindra de begränsningar som riskerar att uppstå. Vidare anser bolaget att infartsparkering och cykelparkering kan bidra till en minskad miljöpåverkan och minskad trängsel i trafiken. I övrigt har bolaget inga synpunkter (*bilaga 5*).

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Idag saknas arenor och lokaler för mellan två och sex tusen åskådare i Stockholm. Bolaget anför att det vore bra om översiktsplanen kompletteras med att belysa detta behov.

De lokaler som finns för två till tre tusen åskådare för teater, musikaler, konserter och idrottsevenemang är redan idag mycket hårt uppbokade. Det råder dessutom brist på arenor för evenemang i storleksordningen tre till sex tusen åskådare för de idrotter som inte fyller Hovet eller Ericsson Globe, t.ex. basket, handboll, volleyboll, innebandy, konståkning m.fl. Många av dessa idrotter behöver en mellanstorleksarena för att kunna utvecklas som nationell och internationell idrott, och även för kultur- och konsertevenemang finns ett behov av en mellanstorleksarena (*bilaga 6*).

S:t Erik Markutveckling AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

För Ulvsunda i Bromma konstaterar bolaget att industriområdet som påverkas av flygplatsens bullerbegränsningar kan vidareutvecklas och fortsätta bidra med arbetsplatser. I området äger bolaget fastigheten med det tidigare Prippsbryggeriet, som också kan medverka till detta i enlighet med översiktsplanens intentioner. I området Söderstaden anser bolaget att planeringen av kontor och andra arbetsplatser bör prioriteras.

Vid Årstafältet har bolaget lager- och logistikfastigheter som är belägna i direkt anslutning till de områden som kommer omvandlas på Årstafältet, med en sammanlagd potential att kunna bebyggas med ca 600 nya lägenheter. I Norra Djurgårdsstaden förvärvade bolaget 2015 en fastighet i Storängsbotten, som också kan ingå i stadens utveckling av området. För att tillskapa nya skollokaler ser bolaget som alternativ till nyproduktion, att det kan finnas möjligheter att tillskapa dessa i redan befintliga byggnader. Det kan studeras vidare och prövas på olika platser i staden (*bilaga 7*).

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse:
 Stockholm Business Region instämmer i huvudsak med de förslag som presenteras i översiktsplanen. Materialet är omfattande, väl initierat och spänner över ett stort antal intresseområden. Många av de synpunkter bolaget hade i tidigare remissvar avseende samrådsförslaget till översiktsplanen har tagits i beaktade vilket bolaget anser är positivt. Flera branscher i Stockholm är i stark tillväxt. Det skapar nya möjligheter för fler och växande företag men också för ett allt mer intressant utbud av kultur, mat och evenemang i Stockholm. Översiktsplanen bör enligt bolaget spegla de speciella behov som olika näringar har och hur det kopplar till kommunens traditionella planeringsarbete.

I Stockholm är utmaningarna speciellt stora på grund av den starka befolkningstillväxten, det ökande antalet tillfälliga besökare och den förväntade fortsatt starka tillväxten. Bolaget anser att staden bör planera för en hållbar tillväxt som inte leder till att näringsliv och företagande ställs mot invånarna. Utställningsförslaget berör dessa frågor, men det är nödvändigt att fördjupa analysen om vilka behov som finns för att kunna sätta in rätt åtgärder.

Bolaget anser att det är viktigt att näringslivet och företagande lyfts som en del i de kvaliteter och tillförda värden som stadsutvecklingen skapar, samt att det är av yttersta vikt att stadens ansats och engagemang för befintliga verksamhetsområden ökar. Bolaget anser att de områden som ska bevaras som renodlade verksamhetsområden ska få långsiktiga förutsättningar samt riktade insatser kopplade till näringslivets och stadens behov (*bilaga 8*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen har tidigare svarat på samrådsförslaget till ny översiktsplan och ser att de synpunkter som framfördes då till stor del har arbetats in i utställningsförslaget. Koncernledningen ser positivt på de förslag som framförs och dess syfte att staden ska växa klimatsmart samt vara sammanhängande med god offentlig miljö.

Om staden ska växa med 140 000 bostäder till år 2030 är det viktigt att det sker med god stadskvalitet. I detta ser koncernledningen att det också bör säkerställas att översiktsplanen får avtryck i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS, och annan planering som berör regionen. Översiktsplanens förslag med syfte om att utnyttja marken effektivt och att använda stadens attraktionskraft som resurs, kan stödja det arbete som pågår för att uppnå målet om ett Stockholm för alla med Farsta, Skärholmen, Hagsätra-Rågsved och Kista-Järva som fokusområden. Det är positivt att översiktsplanen utgår från nuvarande bebyggelse, samt att den kan ge stor potential för nyproduktion av bostäder med möjlighet till förtätning och utveckling av befintliga områden.

Stadens utmaningar är stora med den höga produktionstakt för bostäder och annan infrastruktur som planeras. I sammanhanget lyfter SBR fram att det är nödvändigt att fördjupa analysen om vilka behov som finns för att kunna sätta in rätt åtgärder och inte ställa näringsliv, besökare och invånare mot varandra, vilket koncernledningen instämmer i.

Koncernledningen anser, vilket Stockholms Hamn också anför avseende skrivelsen om att tidigare industri- och hamnområden kan omvandlas till stadsbebyggelse, att texten bör omformuleras. Formuleringen stämmer inte och står i motsats till skrivelserna om att framtida hamnverksamhet och kajlägen för kollektivtrafik ska beaktas, och att såväl markområden som anslutande vattenområden ska reserveras för hamnverksamhetens behov. Stockholms Hamn påpekar också att det finns fel i kartorna kring Värtapiren och Frihamnspiren som bör rättas till.

SGA Fastigheter framför att det finns ett behov av fler arenor och lokaler inom vilka det kan rymmas mellan två och sex tusen åskådare. Vad gäller fiberinfrastrukturen ser Stokab att det bör klargöras att det är en öppen och konkurrensneutral digital infrastruktur som ska vara grunden för de digitala systemen, då det ger alla aktörer möjlighet att konkurrera på lika villkor. Vidare lyfter SVOA fram vad gäller infrastruktur att ny stadsmiljö också innebär nya vattenledningar och avloppssystem, samt att det är av stor vikt att mark säkras på både kort och lång sikt för återvinningscentraler.

Stockholm Parkering ser att det är angeläget att också utreda konsekvenser för intilliggande och andra påverkade fastigheter vid etablering av nya gågator eller evenemang. I detta ser koncernledningen även att avfallshantering, distributionstrafik och andra transportflöden bör analyseras för att säkerställa att kommande utveckling är väl genomtänkt för de verksamheter som kan påverkas.

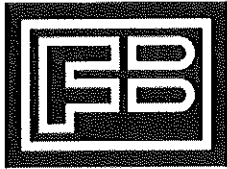
Med beaktande av framförda synpunkter välkomnar koncernledningen utställningsförslaget till ny översiktsplan. Koncernens dotterbolag representerar diversifierade verksamheter, med betoning på samhällskritisk och grundläggande infrastruktur. Det är viktigt att i det fortsatta arbetet med översiktsplanen och i den faktiska planeringen ta hänsyn till vad de olika bolagen anför i sina respektive remissvar. För mer utförliga och kompletterande kommentarer hänvisar således koncernledningen till bolagens synpunkter.

Jonas Schneider
Vice VD

Bilagor

1. Remissvar AB Familjebostäder
2. Remissvar Stockholm Vatten och Avfall AB
3. Remissvar Stockholms Hamn AB
4. Remissvar AB Stokab
5. Remissvar Stockholms Stads Parkerings AB
6. Remissvar Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
7. Remissvar S:t Erik Markutveckling AB
8. Remissvar Stockholm Business Region AB

Remissvar, remiss ”Utställning av ny översiktsplan för Stockholm”.

Bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 15 juni 2017 att ställa ut förslaget till ny översiktsplan för Stockholms stad. Syftet med utställningen är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Familjebostäder har inbjudits att lämna synpunkter på remiss ”Utställning av ny översiktsplan för Stockholm”.

Familjebostäders kommentarer

Familjebostäder har tidigare, i samband med översiktsplanens samrådsförslag, lämnat ett remissvar, som nu bifogas. Bolaget får nu i huvudsak hänvisa till tidigare remissvar, dock med följande kompletteringar:

Genomförande av översiktsplanens utbyggnadsstrategi

Familjebostäder uppfattar att översiktsplanen medför potential att frigöra mark för byggnation vid trafikleder, vilket bolaget välkomnar. Komplexiteten i stadsbyggandet samt den snabba utvecklingstakten kräver ett utpräglat helhetsperspektiv och att berörda parter, exempelvis Trafikverket, kommer in tidigt i planeringsprocessen. Olika aktörers olika perspektiv, lokala som regionala, medför utmaningar för genomförandet av utbyggnadsstrategin, vilket innebär att samordningen mellan dessa parter blir av största vikt för en lyckad utbyggnad. Detta gäller, utifrån bolagets erfarenheter, inte minst vid projekt där mark är tänkt att frigöras kring trafikleder.

Anette Sand
VD

AVFALL OCH PROJEKT
EMELIE PÅLSSON
JOAKIM LÜCKE
MATHIAS VON SCHERLING
BO WESTERGREN

REMISSVAR *Översiktsplan för Stockholm*

Till: Stadsbyggnadskontoret
Registrator
Box 8314
104 20 Stockholm
E-post: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Stockholms Stadshus AB
105 35 Stockholm
E-post: remiss@stadshusab.se
E-post: sara.wallin@stadshusab.se

Ang: Remissvar med anledning av inbjudan till
”Inbjudan till utställning om ny översiktsplan för Stockholm”.
Stadsbyggnadskontorets Dnr. 2015-10143.

Med anledning av Stadsbyggnadskontorets brev daterat 2017-06-26 och Stockholms Stadshus e-post daterad 2017-07-07 angående ”Inbjudan till utställning om ny översiktsplan för Stockholm”, Stadsbyggnadskontorets Dnr 2015-10143, kan följande anföras.

Sammanfattning synpunkter:

Översiktsplanen redovisar en befolkningsutveckling till år 2040 och ett bostadsbyggande fram till år 2030. Bostadsbyggandet för perioden 2030 -2040 bör även det om möjligt redovisas.

På stadsutvecklingskartan redovisas ett stort antal urbana stråk som på kort och lång sikt kan omvandlas till levande stadsmiljöer. Bebyggelse längs dessa urbana stråk innebär byggande av nya vattenledningar och så kallade duplikata avloppssystem i gatu-rummet. I alla dessa urbana stråk måste även plats finnas tillgänglig för lokal hantering (rening, utjämning m.m.) av dagvatten bland annat på grund av de krav som ställs enligt vattendirektivet. De i många fall i nuläget nära parallellt liggande huvudsystemen för va måste om plats finns i samband med byggnation längs dessa urbana stråk flyttas ut i det nya urbana gatustråket (gaturummet) för undvikande av kostsamma nya dragningar.

Förslaget till översiktsplan bör kompletteras med fördjupade översiktsplaner eller programområden med en tillräcklig detaljeringsgrad, god vägledning, för att möjliggöra Framtagande av va-försörjningens investeringsbehov inför framtagande av detaljplaner.

Höga vattennivåer i recipienter eller lokala marköversvämningar påverkar alltid avloppssystemets möjlighet att avleda avloppsvatten och dagvatten. Det bör påpekas att en marköversvämning inom ett område med kombinerat avloppssystem utgörs inte enbart av dagvatten utan är en blandning av spillvatten och dagvatten.

Lägsta anslutningsnivåer för fastighets avloppsenhet med självfall till det allmänna avloppssystemet längs Saltsjöns respektive Mälarens stränder är i nuläget + 2,03 m i RH2000 respektive 2,13 m i RH2000. Dessa lägsta anslutningsnivåer kommer att ses över bland annat på grund av Länsstyrelsens rekommenderade lägsta grundläggningsnivå på + 2,70 m i RH 2000 längs Saltsjöns och Mälarens stränder.

För att översiktligt bedöma risken för översvämningar och behovet av förstärkning av va-system inom stadsdel för stadsdel i översiktsplanen kan man utgå från va-systemets kapacitet i nuläget eller om uppenbara översvämningrisker finns (se skyfallskarteringen). För att mer i detalj bedöma risken för översvämningar och behov av förstärkning av va-systemet måste mer detaljerade planer tas fram inom stadsdel för stadsdel i översiktsplanen.

För att få ett långsiktigt hållbart avloppssystem måste inriktningen vara att all ny- och omläggning utföras som duplikata avloppssystem. Således avledning av spillvatten till avloppsreningsverk och dagvatten till recipienter. För att klara vattendirektivets mål god status i vattenområden måste även allt dagvatten hanteras (lokalt renas etc.) innan avledning till recipient.

Den största delen av stadens grovavfall hanteras idag via återvinningscentralerna, vilket inte omnämns alls i förslaget till ny översiktsplan. Det behöver finnas med och förslag om hur det kan ske. Fokus bör särskilt ligga på att säkerställa mark för stadens återvinningscentraler. I stadens översiktsplanering är det därför av stor vikt att platser för återvinningscentraler planeras och att mark säkras både på kort och lång sikt för att fortsatt möjliggöra en effektiv avfallshantering i staden.

Genom strategiskt placerade återvinningsstationer för förpackningar och tidningar, miljö-stationer för omhändertagande av farligt avfall och källsorteringsplatser i stadsmiljön t.ex. i parker etc. ökar möjligheten att lämna avfall på ett miljömässigt riktigt sätt. Att även möjliggöra användning av kommunal mark för att anordna tillfälliga evenemang med miljöfokus t.ex. återbruksaktiviteter är en viktig del i det förebyggande arbetet att på sikt minska avfallsmängderna i staden.

Den inom Bromma flygplatsområde mycket stora potentiella stadsutvecklingen, bostadsbyggande, är av sådan storlek att den bör redovisas i översiktsplanen bland annat då Stockholm Vatten och Avfall måste tas med det vid planeringen av huvudsystem för va.

Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter:

Stockholms befolkning kan enligt ny översiktsplan uppgå till närmare 1,3 miljon invånare år 2040. Angående bostadsbyggandet står att:

”Fram till 2030 ska 140 000 bostäder byggas, och takten i bostadsbyggandet behöver sannolikt vara hög även därefter”.

Synpunkter:

- Översiktsplanen redovisar en befolkningsutveckling till år 2040 och ett bostadsbyggande fram till år 2030. Bostadsbyggandet för perioden 2030 -2040 bör även det om möjligt redovisas.
 - Förslaget till ny regionplan, RUFS 2050, visar även den på en fortsatt befolknings-ökning för åren fram till 2050.
- Det är önskvärt att översiktsplanen visar på de fortsatta möjligheterna att växa, bebyggelseplaneringen, fram till år 2040 och 2050.

Urbana stråk:

Det står att:

”På sikt kan det vara möjligt att utveckla flera av stadens större trafikleder till stråk kantade av ny blandad stadsbebyggelse. Trafiklederna kommer att ha en fortsatt viktig regional trafikuppgift men kan på längre sikt utvecklas till integrerade delar i ett sammanhängande stadslandskap, så kallade urbana stråk”.

Synpunkter: På stadsutvecklingskartan redovisas ett stort antal urbana stråk som på kort och lång sikt kan omvandlas till levande stadsmiljöer. Bebyggelse längs dessa urbana stråk innebär byggande av nya vattenledningar och så kallade duplikata avloppssystem i gatu-rummet. I alla dessa urbana stråk måste även plats finnas tillgänglig för lokal hantering (rening, utjämning mm) av dagvatten bland annat på grund av de krav som ställs enligt vattendirektivet.

Stockholm Vatten och Avfall har även större huvudsystem för va-försörjning i och nära parallellt längs många av dessa urbana. De i nuläget nära parallellt liggande huvudsystemen för va kan om plats finns i samband med byggnation längs dessa urbana stråk flyttas ut i det nya urbana gatustråket (gaturummet). Om plats ej finns innebär det att Stockholm Vatten och Avfall måste finna alternativa placeringar av va-huvudsystemen vilka i vissa fall kan bli mycket kostsamma (t.ex. tunnellsnör). Många av dessa va-huvudsystem betjänar dessutom andra delar av staden än de urbana stråken och i vissa fall även va-försörjningen till och från grannkommuner.

Översiktsplanen och kartan över stadsutvecklingsmöjligheter redovisar med olika detaljeringsgrad ett stort antal stadsutvecklingsområden i inner- och ytterstaden, ett antal

befintliga större gator som planeras att omvandlas till urbana stråk med bostadsbebyggelse. Utöver det planeras det att genomföras ett stort antal större väg- och spårinfrastrukturprojekt till år 2030/35. Nästan alla av de planerade väg- och spårprojekten innebär om-fattande omläggningar och nya förläggningar av va-systemet. Vägprojekten innebär även byggande av dagvattenanläggningar för rening av dagvatten.

Den fortfarande relativt låga detaljeringsgraden gör att det fortfarande är svårt att förutse och planera va-verksamhetens utbyggnadsbehov utifrån förslaget till översiktsplan.

Förslaget till översiktsplan bör kompletteras med fördjupade översiktsplaner eller programområden med en tillräcklig detaljeringsgrad, god vägledning, för att möjliggöra framtagande av va-försörjningens investeringsbehov inför framtagande av detaljplaner.

Grön och vattennära stad:

De blå värdena har förtydligats sedan samrådet i våras. En planeringsinriktning under "Grön och vattennära stad" är exempelvis "En livskraftig grön infrastruktur och blåstruktur med rik biologisk mångfald ska upprätthållas och stärkas.", vilket är positivt.

Klimat, miljö, hälsa och säkerhet:

Hur få en hållbar dagvattenhantering (dagvattenstrategin och vattendirektivets handlingsplan för god vattenstatus), hur hantera skyfall för undvikande av översvämningar och hur klimatsäkra/klimatanpassa staden nämns tydligt i översiktsplanen. Det står bland annat att "Åtgärdsprogrammen kompletterar översiktsplanen och föreslagna åtgärder ska inarbetas i planeringen. Stadsutveckling får inte försämra vattenstatusen eller äventyra att god vattenstatus kan uppnås."

Översiktsplanen tar även upp att delar av västra och sydvästra Stockholm ligger inom vattenskyddsområdet för Östra Mälaren.

»

Vattenskyddsområdet Östra Mälaren omfattas av länsstyrelsens bestämmelser för att skydda Mälaren som dricksvattentäkt för två miljoner människor. Stora delar av Stockholms västra delar och stadsutvecklingsområden som Skärholmen och Bredäng ligger inom skyddsområdet. Stadsutveckling i dessa områden behöver ske med hänsyn till skyddsbestämmelserna. Det gäller även utveckling av farleder, färjetrafik, farliga fartygstransporter, hamnar och landbaserade transporter.

»

Synpunkt: Stadsutveckling och utveckling av infrastruktur måste följa de bestämmelserna enligt Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Angående risken för översvämningar står:

”

Höga vattennivåer kan påverka möjligheten att leda bort dagvatten och avloppsvatten. Vid högvatten är det viktigt att mark, bebyggelse och de lägst liggande delarna av avloppssystemet i byggnader ligger på en nivå som tillåter dagvatten och avloppsvatten att ledas bort med självfall mot recipient och till det allmänna avloppssystemet. Lägsta tillåtna anslutningsnivåer kommer att ses över som ett led i stadens klimatanpassning.

”

Synpunkt: Höga vattennivåer i recipienter eller lokala marköversvämningar påverkar alltid avloppssystemets möjlighet att avleda avloppsvatten och dagvatten. Det bör påpekas att en marköversvämning inom ett område med kombinerat avloppssystem utgörs inte enbart av dagvatten utan är en blandning av spillvatten och dagvatten.

Under planeringsinriktningar för ny bebyggelse med hänsyn till risk för översvämningar står:

”

o Ny bebyggelse bör placeras utanför områden som riskerar att påverkas av skadliga översvämningar till följd av höga vattennivåer. Alternativt ska markytan höjas, bebyggelse placeras och utformas så att viktiga samhällsfunktioner inte påverkas negativt eller skyddsåtgärder genomförs. Klimatanpassning av befintliga miljöer ska vara en viktig utgångspunkt vid stadsutveckling.

o Ny bebyggelse ska undvikas i lågpunkter och större rinnstråk som är av betydelse för att klimatsäkra staden. Ny bebyggelse ska höjdsättas och utformas för att klara 100-års regn och så att befintlig bebyggelse i lågpunkter inte utsätts för ökad risk.

”

Synpunkt: Länsstyrelsen, rekommenderar att bebyggelse längs vattendrag och sjöar grundläggs på en nivå utifrån beräknat högsta flöde (BHF) vilket grovt uppskattat kan innebära en nivåhöjning på ca ½-1 m jämfört med nivån vid 100-årsregn. Se Länsstyrelsens ”Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholms län– med hänsyn till risken för översvämning”,

- Ny sammanhållen bebyggelse samt samhällsfunktioner av betydande vikt behöver placeras ovanför nivån för beräknat högsta flöde.
- Enstaka byggnader av lägre värde behöver placeras ovanför nivån för ett 100-årsflöde.

Översiktsplanen anger följande nivåer för lägsta grundläggning av byggnader:

”

Fördjupning byggande vid vatten

Länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer för byggande vid Malaren, Östersjön samt vid vattendrag och sjöar i Stockholms län. Länsstyrelsen rekommenderar att ny sammanhållen bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt vid Malarens stränder och Östersjökusten placeras med en lägsta grundläggningsnivå på 2,70 meter raknat i höjdsystemet RH2000. För Malaren är nivån baserad på nutida beräknat högsta flöde. För Östersjökusten baseras nivån på beräkningar om en förutspådd framtida havsnivå år 2200. Om bebyggelse planeras under Länsstyrelsens nivåer behöver staden visa att exploateringen inte blir olämplig.

En generell princip i staden är att lägsta vattenstånd för översvämningsskydd för sammanhållen bebyggelse och samhällsviktiga funktioner vid Östersjön ska laggas på en nivå på cirka 2,25 meter i RH2000, vilket motsvarar minst 100 års perspektiv. Stadens motiv till att tillämpa denna princip framgår av PM – Riktlinjer för dimensionerande havsvattennivåer i exploateringsprojekt i Stockholm, 2015-12-17 – och baseras på kunskapsunderlag från SMHI speciellt framtagna för Stockholm. Staden bevakar kunskapsutvecklingen när det gäller havsnivåhöjningen, särskilt när det gäller regionala variationer och prognoser för Östersjöområdet och kan komma att göra nya ställningstaganden om kunskapsläget förändras.

”

Synpunkt: Stockholm Vatten och Avfall har år 2005 ändrat (höjt) anslutningsnivåerna för anslutning av fastighets avloppsenhet (spill- och dagvatten) med självfall (utan pumpning) till det allmänna avloppssystemet längs Saltsjöns och Mälarens stränder.

Stockholm Vatten och Avfalls avloppssystem utmed Saltsjöns och Mälarens lågt belägna strandpartier utgörs ofta av lokala, instängda pumpområden. Systemen kan också vara belastade med stora flöden av avlopps- och /eller regnvatten. Vid akuta driftavbrott i pumpstationen eller vid höga vattenflöden måste systemen kunna brädda till närmaste vattenområde i Saltsjön eller Mälaren för att inte orsaka översvämningssproblem.

Lägsta anslutningsnivåer för fastighets avloppsenhet med självfall till det allmänna avloppssystemet längs Saltsjöns stränder:

- + 2,03 m i RH 2000

Lägsta anslutningsnivåer för fastighets avloppsenhet med självfall till det allmänna avloppssystemet längs Mälarens stränder:

- + 2,13 m i RH 2000

Anmärkning: Dessa lägsta anslutningsnivåer kommer att ses över bland annat på grund av Länsstyrelsens rekommenderade lägsta grundläggningsnivå på + 2,70 m i RH 2000 längs Saltsjöns och Mälarens kuster.

Teknisk försörjning:

Stadens och Stockholmsregionens snabba befolkningstillväxt och planer för bostadsbyggande, kontor och vägprojekt samt landstingets och statens planer för större väg-, spår- och elförsörjningsprojekt innebär ett omfattande behov av att förnya befintliga och anlägga nya va- respektive avfallssystem. På något längre sikt, efter översiktsplanens tidshorisont 2040, kommer förutom befolkningsutvecklingen även den

antagna klimatförändringen att påverka vattentäkt Mälaren, översvämningsrisker och avloppsflöden till avloppsverken på grund av höjda havsnivåer, intensivare skyfallsregn och förändrad nederbörd under året (mer nederbörd vintertid och mindre nederbörd vårsommar).

Hur påverkar översiktsplanen (stadens, landstingets och statens planer) va-systemet och avfallshanteringen samt vad bör beaktas?

Dricksvattensystemet, både vattenverk och vattennätet, måste förstärkas för att klara vattenförsörjningen till Stockholmsregionen och till översiktsplanens olika stadsdelar. Vattentäkt Mälaren och reservvattentäkter måste säkras på grund av ökad vattenförbrukning, ökat antal boende runt Mälaren, framtida förändrad nederbörd under året, höjda havsnivåer och ökad mängd farliga transporter på och längs Mälaren.

Om översiktsplanens åtgärdsåtgärder, hållbar dagvattenhantering och klimatsäkring, genomförs för dagvatten vid större ny- och ombyggnation av områden kommer befintliga va-system att avlastas på dagvatten samt att nya va-system i exploateringsområden kommer att belastas av en mindre del av nederbörden trots ett ökat hårdgörande av ytor (mark, tak m.m.). Befolkningsökningen enligt prognosen i översiktsplanen och i grannkommuner anslutna till Stockholm Vatten och Avfalls va-system innebär dock en markant ökning av både behovet av dricksvatten och av mängden avloppsvatten. Regnen kommer enligt klimatprognoserna att öka med 20-30 % i intensitet vilket även det direkt ökar avloppsflöden och risken för översvämningar.

För att översiktligt bedöma risken för översvämningar och behovet av förstärkning av va-system inom stadsdel för stadsdel i översiktsplanen kan man utgå från va-systemets kapacitet i nuläget eller om uppenbara översvämningsrisker finns (se skyfallskararteringen). För att mer i detalj bedöma risken för översvämningar och behov av förstärkning av va-systemet måste mer detaljerade planer tas fram inom stadsdel för stadsdel i översiktsplanen.

För att få ett långsiktigt hållbart avloppssystem måste inriktningen vara att all ny- och omläggning utförs som duplikata avloppssystem. Således avledning av spillvatten till avloppsreningsverk och dagvatten till recipienter. För att klara vattendirektivets mål god status i vattenområden måste även allt dagvatten hanteras (lokalt renas etc.) innan avledning till recipient.

Genomförandet av översiktsplanen innebär även en ökad konkurrens om i nuläget tillgänglig mark för underjordisk infrastruktur, teknisk försörjning, och för markplacerade dag-vattenanläggningar. VA-systemet kommer i allt större omfattning att behöva anläggas i kulvertar och tunnlar. Kostnaderna för anläggande av nya va-system och åtgärdande (förstärkning, dupliceringar mm) av befintliga va-system och då speciellt de större huvudsystemen för va inom tätbebyggda cityområden kommer att öka. Omvandlingen av city (program för City), överdäckningen av spårområdet mellan Centralstation och Tomtebodan och exploateringar som Hagastaden innebär ett ökat behov av åtgärdande av huvudsystem för va inom redan i nuläget tätbebyggt gatuutrymme.

Det är mycket positivt att avfallshantering har lyfts i enlighet med bolagets tidigare remissyttrande i samrådet om ny översiktsplan och framhålls som en grundläggande infrastruktur för stadens tekniska försörjning.

Den största delen av stadens grovavfall hanteras idag via återvinningscentralerna, vilket inte omnämns alls i förslaget till ny översiktsplan. Det behöver finnas med och förslag om hur det kan ske ges nedan.

Första stycket sid. 110 (*under rubriken Modern och resurseffektiv avfallshantering*) bör kompletteras med text i grönt, se nedan:

”Avfallet ses mer och mer som en resurs. Långsiktigt god hushållning med råvaror och avfall är ett viktigt allmänt intresse och ytor för effektiv avfallshantering behöver tillgodoses.”

Fokus bör särskilt ligga på att säkerställa mark för stadens återvinningscentraler. För närvarande finns sju anläggningar. För fem av dessa gäller arrendeavtal som förlängs med ett eller två år i taget, för en gäller markupplåtelseavtal (för närvarande till och med september 2019) och för en gäller hyresavtal (från och med oktober 2017 med Trafikkontoret som motpart). I stadens översiktsplanering är det därför av stor vikt att platser för återvinningscentraler planeras och att mark säkras både på kort och lång sikt för att fortsatt möjliggöra en effektiv avfallshantering i staden.

Förslag på ny text till nedanstående mening, se nedan:

”Till exempel behövs plats för återvinningsstationer, miljöstationer och källsorteringsplatser.”

Det ska vara lätt och göra rätt. Genom strategiskt placerade återvinningsstationer för förpackningar och tidningar, miljöstationer för omhändertagande av farligt avfall och källsorteringsplatser i stadsmiljön t.ex. i parker etc. ökar möjligheten att lämna avfall på ett miljömässigt riktigt sätt. Att även möjliggöra användning av kommunal mark för att anordna tillfälliga evenemang med miljöfokus t.ex. återbruksaktiviteter är en viktig del i det förebyggande arbetet att på sikt minska avfallsmängderna i staden.

I avsnitten om

- Grön och vattennära stad
- Klimat, miljö, hälsa och säkerhet
- Teknisk försörjning

har hänsyn tagits till delar av tidigare lämnade synpunkter som Stockholm Vatten och Avfall hade under samrådet om ny översiktsplan. De blå värdena har förtydligats och dagvattenhantering, översvämningsrisker, klimatanpassningen, dricksvattenförsörjningen, behov av kommunaltekniska ytor och avfallshantering har lyfts i enlighet med remissyttrandet på samrådet om ny översiktsplan.

Översiktsplanen tar upp möjligheten till stadsutveckling av en ny stadsdel inom Bromma flygplatsområde. Under rubriken ”Tillvarata långsiktig stadsutvecklingspotential” står det:

”

På lång sikt finns möjligheter att utveckla en ny stadsdel genom Bromma flygplats omvandling. Stockholms stad har i avtal upplåtit området för flygverksamhet till år 2038, därefter kan området omvandlas till en stadsdel med blandad bebyggelse. Det förutsätter att den nationella och internationella tillgängligheten säkerställs. Även tillgängligheten till Arlanda behöver stärkas.

”

Och under rubriken ”Bromma Utvecklingsmöjligheter” står det:

”

Bromma flygplatsområde har en mycket stor potential för stadsutveckling när flygplatsen avvecklas efter 2038. Kommande behov av kopplingar och infrastruktur till stadsutvecklingsområdet behöver tas med vid planeringen av intilliggande områden.

”

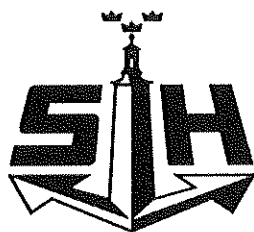
Översiktsplanen tar upp utvecklingen till år 2040 och planerna på bostadsbyggande till år 2030 samt utveckling av en ny stadsdel inom Bromma flygplatsområde efter 2038.

Synpunkt: Den inom Bromma flygplatsområde mycket stora potentiella stadsutvecklingen, bostadsbyggande, är av sådan storlek att den måste tas med vid planeringen av huvud-system för VA.

Med vänliga hälsningar

Krister Schultz

Kopia: VD, SI, A, Avfall, L, P, SFA, V, LR, LT, LU, PI, PSP

Remiss av Översiktsplan för Stockholm - utställningsförslag

Bakgrund

Ärendet

Stockholms Hamnar har tagit emot remissen av ny Översiktsplan för Stockholms stad – Utställningsförslag från Stockholm Stadshus AB för besvarande senast 2017-08-21. Stockholms Hamnar ber begärt och beviljats anstånd med yttrandet för att kunna behandla det i styrelsen 2017-08-29. Remissen kommer ursprungligen från Stadsbyggnadskontoret men Stockholm Stadshus AB samordnar svaren från bolagen.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 15 juni 2017 om att ställa ut förslaget till ny översiktsplan för Stockholms stad. Syftet med utställningen är att, i enlighet med 3 kap. plan- och bygglagen, få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Utställningen genomförs 30 juni till 3 september 2017.

Översiktsplanen i en tidigare version var ute på samråd 10 november 2016 – 10 januari 2017. I samband med samrådsförfarandet lämnade Stockholms Hamnar ett yttrande, daterat 2016-12-14, som kompletterades med ytterligare synpunkter efter styrelsesammanträdet 2017-01-25.

Förslaget

Översiktsplanen är det styrdokument där staden anger inriktningen för bebyggelseutveckling och användning av mark och vatten. Översiktsplanen utgår från den inriktning som Stockholm stad har antagit i Vision 2040 – ett Stockholm för alla. Kommunfullmäktige beslutade 25 maj 2015 att förklara översiktsplanen aktuell, samt att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja arbetet med att uppdatera översiktsplanen.

Stadens utställningsförslag till ny översiktsplan innehåller följande delar: inledning, mål för stadsbyggandet, utbyggnadsstrategi och genomförande, allmänna intressen, lokala utvecklingsmöjligheter samt en bilaga om riksintressen enligt miljöbalken.

Målen för stadsbyggandet beskriver vilken stadsmiljö och stadsstruktur som eftersträvas. Målen har en tydlig koppling till stadens vision och hållbarhetsmål och ska fungera som stöd i all planering och stadsbyggande.

- En växande stad

- En sammanhängande stad
- God offentlig miljö
- En klimatsmart och tålig stad

Utbyggnadsstrategins fyra delar ska styra stadsutvecklingen mot stadens vision – ett Stockholm för alla.

- Använd den centrala stadens attraktionskraft
- Rikta satsningar till fokusområden och samband
- Möjliggör värdeskapande kompletteringar
- Tillvarata långsiktig stadsutvecklingspotential

Genomförandedelen beskriver stadens verktyg för genomförande av översiktsplanens intentioner. Ett antal viktiga sakfrågor för stadens fortsatta utveckling, såsom Klimat, miljö, hälsa och säkerhet samt Trafik och mobilitet, beskrivs i kapitlet om allmänna intressen. Lokala utvecklingsmöjligheter beskriver vilka utvecklingsmöjligheter som finns i respektive stadsdel. I samrådsförslagets bilaga om riksintressen redovisar kommunen hur värdena i riksintresseområdena ska tillgodoses.

Efter utställningsperioden sker en sammanställning av inkomna synpunkter och en slutbearbetning av förslaget till översiktsplan. Avsikten är att ett slutligt förslag ska kunna föreläggas stadsbyggnadsnämnden i november/december 2017 och möjliggöra en behandling i kommunfullmäktige under första delen av kvartal I 2018.

Utställningsförslaget av översiktsplanen finns att ladda ner via denna länk:
<http://vaxer.stockholm.se/tema/oversiktsplan-for-stockholm/oversiktsplanen-uppdateras-granskning/>

Stockholm Hamn AB:s synpunkter

Under samrådet för ny översiktsplan för Stockholm stad 10 november 2016 – 10 januari 2017, lämnade Stockholms Hamnar ett tjänstemannayttrande, daterat 2016-12-14. Utöver detta inkom Stockholms Hamnars styrelse med ytterligare synpunkter, daterat 2017-01-26, efter behandling vid styrelsemötet 2017-01-25.

Vid genomgång av utställningsförslaget av Översiktsplan för Stockholm konstateras att flera av de synpunkter som Stockholms Hamnar lämnat har tillgodosetts på ett tillfredsställande sätt. Exempelvis har meningen ”*Allteftersom hamnverksamheten omstruktureras kan en annan användning av områdena omprövas*” tagits bort och istället ska ”*framtida hamnverksamhet och kajlägen för kollektivtrafik beaktas vid planering genom att såväl markområden som anslutande vattenområden reserveras för hamnverksamhetens behov*” (s. 83). Samtidigt kvarstår dessvärre på s. 26 resonemanget att stora stadsutvecklingsmöjligheter finns i mark som idag är lågt utnyttjat, t.ex. verksamhets- och hamnområden som kan omvandlas, vilket är direkt motsägelsefullt.

Positivt är istället det förslag att Staden, i samarbete med parterna, bör ta fram en tydlig strategi för förutsättningarna att använda vattenvägarna mer (s. 83). Här vill Stockholms Hamnar hänvisa till den kajstrategi som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2015.

Dessutom finns en hel del pågående samarbeten mellan myndigheter, organisationer och företag just kring sjöfartens utveckling i Stockholmsregionen, och här finns säkerligen synergieffekter att finna.

På s. 143 i översiktsplanen framgår mycket riktigt att Masthamnen är betydelsefull för Stockholms som sjöfartsstad och att många turister kommer dit med passagerartrafiken. Här bör tilläggas att Masthamnen och Stadsgården dessutom har viktiga funktioner ur godssynpunkt - varje år hanteras ca 1 miljon ton gods i området.

Som påtalades i det tidigare tjänstemannayttrandet är fortfarande kartorna där Värtapiren finns med felaktiga. Värtapiren, som togs i drift 2015, har än annan utformning än den som kartorna visar och det är olyckligt när översiktsplanen ska gälla under ett antal år framöver.

Slutligen kan påpekas att på kartan på s. 62 har även Frihamnspiren markerats som ett verksamhetsområde som föreslås utvecklas med bostäder. Som anges på s. 132 ska kryssnings- och färjeverksamhet vara kvar i Frihamnen och samordnas med planering för och byggande av bostäder i området. Detta innebär dock inte att bostäder kan eller bör byggas ute på själva piren, utan denna måste reserveras för fartygstrafiken.

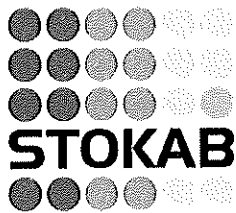
Förslag

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på remissen åberopa och överlämna upprättat tjänsteutlåtande.

Stockholm den 14 augusti 2017

Johan Castwall
VD

Yttrande över ny översiktsplan för Stockholms stad - utställningsförslag

I förslaget till Översiktsplan för Stockholm lyfts en säker tillgång till digital infrastruktur fram som nödvändigt för att staden ska kunna fungera och avgörande för livskvalité, hälsa och miljö. Tillgång till digital infrastruktur likställts i förslaget med en säker tillgång till energi, rent vatten, livsmedel, avlopp och avfallshantering, vilket är bra och korrekt. En robust, säker och tillgänglig digital infrastruktur är nödvändig för att ett modernt samhälle ska kunna fungera. Därtill lyfts i förslaget de möjligheter som en ökad digitalisering ger för Stockholms utveckling på en mängd områden.

I sammanhanget är det viktigt att konstatera att utifrån visionen om ett framtida digitalt samhälle är säkerställande av tillgången till fiberinfrastruktur i första hand en fråga för samhället och inte en fråga enbart för telekommarknaden. Den svenska modellen med öppna nät med tillgång för alla aktörer gynnar såväl konsumenter som företag liksom konkurrensen. Enligt Stokabs uppfattning kommer modellens betydelse att öka då det förväntas att den grundläggande fiberinfrastrukturen kommer att bli bärare av allt fler digitala tjänster bl.a. 5G och Internet of Things. En väl utbyggd fiberinfrastruktur är dessutom en förutsättning för tillhandahållande av sådana IT-lösningar som minimerar behovet av resor och transporter, som möjliggör trafik- och logistikoptimering, arbete och utbildning från valfri plats, energi- och miljöoptimering.

Hur det ska säkerställas att samtliga verksamheter och hushåll i framtiden ska kunna anslutas till en öppen konkurrensneutral fiberinfrastruktur bör enligt Stokabs uppfattning och i enlighet med ovan också inarbetas i de planeringsinriktningar som uttrycks i översiktsplanens avsnitt om teknisk försörjning. I förslaget framgår det att utbyggnaden av digitala system ska säkerställas och möjligheter att integrera smarta tekniska lösningar ska tas tillvara. Stokab anser att detta är bra, men att det i översiktsplanen bör klargöras att det är en öppen konkurrensneutral digital infrastruktur som ska vara grunden för de digitala systemen, då det ger alla aktörer möjlighet att konkurrera på lika villkor.

Med vänlig hälsning

AB Stokab

Staffan Ingvarsson
Verkställande direktör

Remissvar "Utställning av ny översiktsplan för Stockholm"

Stockholm Parkering mottog 2017-07-07 en underremiss från Stadshus AB gällande "Utställning av ny översiktsplan för Stockholm", dnr 2015-10143.

Stockholms översiktsplan, har sin utgångspunkt i den växande staden och pekar ut huvudinriktningen för stadsutvecklingen de närmaste 25 åren. Stadsbyggnadskontoret har reviderat planförslaget utifrån samrådssynpunkterna, bland annat så det blir tydligare och ger mer vägledning.

Stockholm Parkering har valt att lämna följande synpunkter

Efter att bolaget tagit del av innehållet i "Utställning av ny översiktsplan för Stockholm" konstateras att bolaget medverkar i olika projekt i majoriteten av planens aktuella stadsutvecklingsområden.

Bolaget verkar för en god miljö med ambitionen att förbättra stadsmiljön för den växande stadens invånare genom att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon. I syfte att stimulera användningen av elbilar installeras laddningsstationer i bolagets anläggningar. Även samarbetet med bilpoolsföretag bolagets arbete med hållbar mobilitet bidrar till en klimatsmart och tålig stad.

Översiktsplan för Stockholm beskriver gångvänlighet i staden. Genom en större andel parkering på tomtmark ökar utrymmet på gatumark för bland annat gående. Bolaget vill återigen framföra att vid etablering av nya temporära eller permanenta gånggator eller evenemang, måste en utredning av konsekvenser för intilliggande och övriga påverkade fastigheter utföras. Ofta krävs en god framförhållning för att lindra de begränsningar som riskerar att uppstå.

Bolaget anser även framgent att infartsparkering och cykelparkering kan bidra till en minskad miljöpåverkan och minskad trängsel i trafiken, i synnerhet under rusningstrafik då medborgarna färdas till och från arbetet.

I övrigt har bolaget inga synpunkter.

Christian Rockberger
VD

Tjänsteutlåtande

Dnr: SGAF 2017-032

Remiss gällande Utställning av ny översiktsplan för Stockholm

Bakgrund

Stockholms stad arbetar med en ny översiktsplan. Mellan den 10 november 2016 – 10 januari 2017 hölls samråd om förslag till ny plan där stockholmare kunde ta del av förslaget och lämna synpunkter.

Avsikten är att den nya översiktsplanen ska beslutas av Kommunfullmäktige under kvartal 1 2018.

Ärendet

Ett utställningsförslag till ny översiktsplan för Stockholms stad har tagits fram och skickat ut på remiss.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom SGA Fastigheter. Frågan har inte varit uppe i SGA Fastigheters styrelse.

SGA Fastigheters synpunkter och förslag.

I förslaget till översiktsplan vore det bra att även belysa behovet av fler arenor och lokaler inom vilka det kan rymmas 2-6.000 åskådare vilket idag saknas i Stockholm.

I ett växande Stockholm föreligger ett behov av ytterligare lokaler och arenor med upp till 2-3.000 åskådare för teater, musikaler, konserter och idrottsevenemang. De lokaler som finns är redan idag mycket hårt uppbokade.

Det råder redan idag dessutom brist på arena/arenor för evenemang i storleksordningen 3-6.000 åskådare för de idrotter som inte fyller Hovet eller Ericsson Globe, t.ex. basket, handboll, volleyboll, innebandy, konståkning mfl. Många av dessa idrotter behöver en mellanstorleks-arena för att kunna utvecklas som nationell och internationell idrott. Även för kultur- och konsertevenemang finns ett behov av en mellanstorleksarena.

Mats Viker
Vd

2017-08-28

Pär Sandström
070-8962376

STOCKHOLM STADSHUS AB

Synpunkter på Utställningsförslag – Översiktsplan för Stockholm

Bakgrund

FINANSROTELN HAR REMITTERAT "UTSTÄLLNINGSFÖRSLAG – ÖVERSIKTSPLAN FÖR STOCKHOLM" TILL KONCERNLEDNINGEN VID STOCKHOLMS STADSHUS AB. ÄRENDET HAR AV KONCERNLEDNINGEN TILLSÄNTS S:T ERIK MARKUTVECKLING FÖR YTTRANDE. S:T ERIK MARKUTVECKLING FINNS ÄVEN MED PÅ STADSBYGGNADSKONTORETS SÄNDLISTA ÖVER REMISSINSTANSER.

S:t Erik Markutveckling

S:t Erik Markutveckling AB:s uppgift är att äga och förvalta fastigheter/aktier i fastighetsbolag i syfte att främja stadens förmögenhetsförvaltning och utveckling. S:t Erik Markutveckling har sedan 2004 förvärvat fastigheter i olika stadsutvecklingsområden i syfte att främja kommande stadsutveckling. I bolagets investeringsstrategi ingår att förvärva strategiska fastigheter för att öka stadens rådighet inför kommande utveckling, och även för att möjliggöra framtida stadsutveckling. För närvarande äger bolaget ett tiotal tomträtter/fastigheter i Ulvsunda, Slakthusområdet, Norra Djurgårdsstaden, Hammarby Sjöstad, Västberga och på Årstafältet, dvs flera av Stockholms större stadsutvecklingsområden. Bolagets förvärv har sedan 2004 bidragit med möjligheter till produktion av drygt 6.000 nya bostäder, samt mark för skolor, torg och parker mm.

Synpunkter

Ulvsunda (Bromma)

I förslaget från Stadsbyggnadskontoret anges följande: *"I Ulvsunda finns fortsatt mycket stora möjligheter till stadsutveckling. En omvandling till tät blandstad pågår närmast Bällstaviken. Förutom tillkommande bebyggelse med nya lokala parker och torg samt ny stadsgata finns goda förutsättningar för en sammanhängande ny strandpromenad med längs med Bällstaån. Med nya bostäder behöver mark reserveras för nya förskolor och skolor i Ulvsunda och Mariehäll där behovet är stort. Nya mötesplatser med till exempel närservice, kultur och idrott behöver skapas. De delar av industriområdet som påverkas av flygplatsens bullerbegränsningar kan vidareutvecklas och fortsätta bidra med arbetsplatser och verksamheter. Stråk för gående och cyklister i strategiska lägen kan underlätta rörelsen mellan den nya stadsdelen och de delar av industriområdet som bevaras."*

S:t Erik Markutveckling förvärvade år 2004 fastigheten Gjutmästaren 6, det tidigare "Prippsbryggeriet" i Ulvsunda. Avsikten med förvärvet var att i detta centrala och attraktiva läge säkerställa mark för kommande bostadsbyggande och stadsutveckling. Under åren 2005-2016 har flera bullerutredningar för Bromma Flygplats genomförts och stor oklarhet har rått kring möjligheten att bebygga fastigheten med bostäder – vilket var den ursprungliga avsikten. Stockholms Stadsmuseum fastställde 2009 så kallad blåklassning av fastigheten, det vill säga högsta kulturhistoriska bebyggelsevärde. Detta innebar en ny situation avseende bevarande, utveckling och förvaltning, där de

kulturhistoriska värdena får en större tyngd i den framtida diskussionen om fastighetens utveckling.

I avvaktan på den framtida utvecklingen – dvs under en mellanperiod – har bolaget omvandlat fastigheten från en industrifastighet till en modern handels-, logistik- och kontorsfastighet. Fastigheten omfattar drygt 100.000 kvadratmeter lokaler och är en mycket stor byggnad som har ett betydande värde utifrån dagens användning och är också en stor arbetsplats med närmare 1.000 anställda inom handel, kontor och byggservice mm. Särskilt genom handelsetableringarna har det fd Prippsbryggeriet, som tidigare var en sluten industrimiljö, nu öppnats upp för allmänheten och är en plats som många besöker. Stockholm Vatten och Avfalls nya huvudkontor i fastigheten är vidare en långsiktig och viktig etablering. Den nya tvärbanestationen Norra Ulvsunda har också väsentligt ökat tillgängligheten till fastigheten. I och med att arbetet med tvärbanans Kistagren nu påbörjats kommer det kollektiva trafikläget inom några år att än mer förbättras.

Genom sin karaktär och storlek har fastigheten stor utvecklingspotential. Den har ett strategiskt läge i staden i direkt anslutning till stora vägar, god kollektivtrafik, en tvärbanestation samt Bromma Flygplats. Det vattennära läget invid Bällstaviken bidrar också starkt till utvecklingsmöjligheterna, med möjligheter till pendelbåtstrafik och den planerade strandpromenaden. Utöver detta finns även goda möjligheter att bebygga den strandnära delen av fastigheten med bostäder.

S:t Erik Markutveckling genomförde redan 2010 tillsammans med exploateringskontoret en fastighetsutvecklingsplan innehållande blandstad med bostäder och arbetsplatser. För att åstadkomma blandstadskaraktär föreslogs en selektiv rivning som skulle spara de mest kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna kompletterat med en småskaligare gatustruktur. Totalt inrymdes drygt 2.000 nya bostäder i det presenterade förslaget. Denna fastighetsutvecklingsplan överlämnades till stadsbyggnadskontoret och beaktades i det då pågående programarbetet.

Förutsättningarna för det fd Prippsbryggeriet har emellertid förändrats sedan dess. Främst genom att de senaste prognoserna för flygbuller starkt begränsat möjligheten att bygga bostäder på fastigheten. Med hänsyn till de ändrade förutsättningarna riktar bolaget nu fokus mot ett väsentligt större inslag av moderna arbetsplatser, något som också verkligen behövs i såväl den nya stadsdelen som i ett växande Stockholm. Inför kommande stadsutveckling – som nu planeras ske norrifrån – har bolaget därför i samarbete med stadsbyggnads- och exploateringskontoret reviderat den tidigare fastighetsutvecklingsplanen och våren 2017 fått planbesked för ändrad detaljplan. Utredningsarbetet visar på en potential att utveckla fastigheten med cirka 270.000 kvadratmeter kommersiella lokaler för t.ex. arbetsplatser, offentlig service, idrott, kultur och närservice. Utöver detta finns här också möjlighet att bygga cirka 400 bostäder. Bolagets nya fastighetsutvecklingsstrategi visar alltså på att det fd Prippsbryggeriet har mycket goda möjligheter att bli den ”mötesplats med närservice, kultur och idrott” i den framtida utvecklingen av Ulvsunda, som föreslås i utställningsförslaget. Översiktsplanens inriktning att ”*De delar av industriområdet som påverkas av flygplatsens bullerbegränsningar kan vidareutvecklas och fortsätta bidra med arbetsplatser och verksamheter*” har fd Prippsbryggeriet stora möjligheter att bidra till med nya, moderna arbetsplatser.

I utställningsförslaget nämns följande: *"Söderstaden består av områdena Gullmarsplan-Nynäsvägen, Slakthusområdet och Globenområdet. Söderstaden ska fortsätta att utvecklas till en tät och mångfunktionell stadsmiljö med bostäder, arbetsplatser, stadsgator, verksamheter, parker, förskolor och skolor samt offentliga miljöer. Slakthusområdet har en särskild potential för kulturverksamheter och ett bibliotek planeras. Det mycket goda kollektivtrafikläget och de många målpunkterna medför att Söderstaden stärks som en regional tyngdpunkt och ett nav för idrott, evenemang och nöjen.*

I Slakthusområdet har S:t Erik Markutveckling sedan 2009 aktivt förvärvat ett flertal strategiska fastigheter i syfte att underlätta den förestående stadsutvecklingen. Förvärven har visat sig ha en potential att möjliggöra exploatering av närmare 2.000 nya bostäder, parker, torg, nya t-baneuppgångar och skolor. Arbetet med de första markanvisningarna har påbörjats.

S:t Erik Markutveckling är en av flera stora kommersiella fastighetsägaren i område. Efter överlåtelse av utvecklingsfastigheterna till exploateringskontoret äger bolaget tre kontorsfastigheter med sammanlagt ca 50.000 kvadratmeter kontorsyta. Byggnaderna rymmer flera stora arbetsplatser, varav en huvuddel utgörs av stadens egna bolag och förvaltningar. S:t Erik Markutveckling kommer fortsatt äga och långsiktigt utveckla dessa fastigheter. Bolaget har för avsikt att även fortsättningsvis ta aktiv del i områdets kommersiella utveckling, i samarbeten med staden och övriga aktörer.

S:t Erik Markutveckling vill särskilt poängtera att en viktig del av den *"täta och mångfunktionella stadsmiljön"* som nämns i förslaget till översiktsplan, utgörs av kontorsbyggnader och kontorsarbetsplatser. Både dagens och morgondagens kontor kommer utgöra ett viktigt komplement till bostäder, idrott och evenemang mm. Som en konsekvens av den stora inflyttningen till Stockholmsregionen upplever bolaget som fastighetsägare redan idag en stark efterfrågan på moderna kontorslokaler och anser därför att planeringen av kontor och andra arbetsplatser bör vara en prioriterad fråga.

Årstafältet (Enskede-Årsta-Vantör)

Enligt utställningsförslaget utgörs stadsdelen av två stadsutvecklingsområden, som kan betraktas som ett sammanhängande område, Östberga och Årstafältet. *"Årstafältet ska utvecklas till en tät och varierad stadsdel med bostäder med olika upplåtelse- och bostadsformer; skola, förskola, service och parker där tillgängligheten förbättras med utbyggd tunnelbana. En ny stadspark skapas som kompletterar och binder samman omkringliggande grönområden och stadsdelar."*

Bolaget förvärvade under 2015 tre större fastigheter på Årstafältet. Våren 2017 förvärvades ytterligare en fastighet. Tre av dessa lager- och logistikfastigheter är belägna i direkt anslutning till de områden som kommer omvandlas på Årstafältet och har en sammanlagd potential att kunna bebyggas med cirka 600 nya lägenheter. Bolaget kommer således även i detta område kunna bistå staden i samband med utvecklingen av området.

Hammarby sjöstad (Södermalm)

Hammarby sjöstad i Södra Hammarbyhamnens stadsdel byggdes ut som kvartersstad med miljöprofil i början av 2000-talet. I utställningsförslaget påtalas att *"en levande och trygg stadsmiljö behöver skolor, idrottsytor, kulturverksamheter och föreningsliv få tillräckligt utrymme."* Vidare påtalas skolbehovet i Hammarby Sjöstad som särskilt stort.

Hösten 2014 förvärvade bolaget en kontorsfastighet centralt belägen i Hammarby sjöstad. I samarbete med SISAB omvandlades under perioden 2015-2016 en av fastighetens tre kontorsbyggnader till skola för cirka 350 elever. Detta förvärv visar på möjligheten att som alternativ till nyproduktion tillskapa funktionella skollokaler i redan befintliga byggnader. Mot bakgrund av det stora behovet av nya skollokaler - ofta i redan tätbebyggda stadsdelar – kan denna möjlighet studeras vidare och prövas på andra platser i staden.

Norra Djurgårdsstaden (Östermalm)

I utställningsförslaget nämns följande: *"I Norra Djurgårdsstaden pågår utbyggnad och detaljplanering för en tät och blandad stad med en stor mängd nya bostäder och arbetsplatser."*

Bolaget förvärvade 2015 en fastighet i Storängsbotten som är beläget i Norra Djurgårdsstadens yttre delar och kommer således även i detta område kunna bistå staden i samband med utvecklingen av området.

STOCKHOLM, DAG SOM OVAN

MARIE WALLHAMMAR,
VD S:T ERIK MARKUTVECKLING

Stockholm

Business Region

Bilaga 8

Ny översiktsplan för Stockholms stad

Svar på remiss

Stockholm Business Regions förslag till beslut

Stockholm Business Region överlämnar följande tjänsteutlåtande som svar på remiss om ny översiktsplan för Stockholms stad.

Ärendet anmäls som kontorsyttrande på styrelsens sammanträde den 19 september 2017.

Olle Zetterberg

Anna Gissler

Sammanfattning

Stockholm Business Region delar i huvudsak inriktningen i förslaget till ny översiktsplan. Materialet är omfattande, väl initierat och spänner över ett stort antal intresseområden.

Många av de synpunkter bolaget hade i tidigare remissvar avseende samrådsförslaget till översiktsplanen har tagits i beaktade vilket bolaget anser vara mycket positivt.

Många branscher i Stockholm är i stark tillväxt. Det skapar nya möjligheter för fler och växande företag men också för ett allt mer intressant utbud av kultur, mat och evenemang i vår stad. Översiktsplanen bör enligt bolaget spegla de speciella behov som olika näringar har och hur det kopplar till kommunens traditionella planeringsarbete. För Stockholm är utmaningarna speciellt stora på grund av den starka befolkningstillväxten, det ökande antalet tillfälliga besökare och den förväntade fortsatta starka tillväxten.

Bolaget anser att staden bör planera för en hållbar tillväxt som inte leder till att näringsliv och företagande ställs mot invånarna. Utställningsförslaget berör dessa frågor, men det är nödvändigt att fördjupa analysen om vilka behov som finns för att kunna sätta in rätt åtgärder.

Stockholm Business Region anser att det är av yttersta vikt att stadens ansats och engagemang för befintliga verksamhetsområden ökar. Bolaget anser att de områden som avses bevaras av staden som renodlade verksamhetsområden ska få långsiktiga förutsättningar samt riktade insatser kopplade till näringslivets och stadens kommuntekniska utvecklingsbehov.

Bolaget anser att det är viktigt att även näringslivet och företagande lyfts som en del i de kvaliteter och tillförda värden som stadsutvecklingen skapar.

Bakgrund

Stockholms Stadshus AB har till Stockholm Business Region översänt remiss om ny översiktsplan för Stockholms stad – utställningsförslag.

Svar på remissen ska vara Stockholms Stadshus AB tillhanda senast den 21 augusti 2017.

Ärendet

Översiktsplanen är enligt plan- och bygglagen kommunens instrument för en långsiktigt lämplig mark- och vattenanvändning samt bevarande och utveckling av bebyggelsen. Den föreslagna översiktsplanen utgår från den inriktning som Stockholms stad har antagit i Vision 2040 – ett Stockholm för alla, samt grundas på och förhåller sig till ett antal övergripande styrdokument och strategier inom staden, på regional och nationell nivå.

Sedan den gällande översiktsplanen, Promenadstaden – översiktsplan för Stockholm, antogs av kommunfullmäktige i mars 2010 har stora omvärldsförändringar skett. Stockholms stad behöver i dag möta en större befolkningsökning än vad som tidigare prognosticerats. Därutöver har ett antal utmaningar för att nå en ekologiskt och socialt hållbar utveckling blivit tydligare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Invest Stockholm.

Stockholm Business Regions analys och bedömning

Stockholm Business Region delar i huvudsak inriktningen i förslaget till ny översiktsplan. Materialet är omfattande, väl initierat och spänner över ett stort antal intresseområden. Bolaget väljer därför att avgränsa detta remissvar till de delar som anknyter till näringslivet samt besöksnäringen.

Många branscher i Stockholm är i stark tillväxt. Det skapar nya möjligheter för fler och växande företag men också för ett allt mer intressant utbud av kultur, mat och evenemang i vår stad. Översiktsplanen bör enligt bolaget spegla de speciella behov som olika näringar har och hur det kopplar till kommunens traditionella planeringsarbete. För Stockholm är utmaningarna speciellt stora på grund av den starka befolkningstillväxten, det ökande antalet tillfälliga besökare och den förväntade fortsatta starka tillväxten. Bolaget anser att staden bör planera för en hållbar tillväxt som inte leder till att näringsliv och företagande ställs mot invånarna. Utställningsförslaget berör dessa frågor, men det är nödvändigt att fördjupa analysen om vilka behov som finns för att kunna sätta in rätt åtgärder.

Allmänna Intressen

Stockholm Business Region ser positivt på föreslagna planeringsinriktningar, i synnerhet under avsnittet ”Näringsliv och kompetensförsörjning”. Bolaget ser en möjlighet i att kunna samordna planeringsinriktningar mellan olika allmänna intressen. Ur ett företagsperspektiv ser bolaget ett behov av att samordna inriktningarna ”Behoven av kommunaltekniska ytor som är av betydelse för stadens försörjning ska preciseras och tryggas genom tillräckliga fysiska utrymmen i staden”, ”Fungerande logistik för alla trafikslag ska säkras i strategiska lägen genom tillräckliga ytor, tillfartsvägar, farleder,

uppställningsplatser samt om- och samlastningscentraler...” samt ”Näringslivsspecifika avväganden ska göras vid utvecklingen av ytor nära eller i Stockholms företagsområden.” Dessa tre planeringsinriktningar är samtliga avgörande för en långsiktig utveckling och ett effektivt resursutnyttjande av begränsad befintlig mark för störande verksamhet. Givet att staden inte avser utöka antalet verksamhetsområden ser bolaget att det är av yttersta vikt att stadens ansats för befintliga områden ökar. Bolaget anser att de områden som avses bevaras av staden som renodlade verksamhetsområden ska få långsiktiga förutsättningar samt riktade insatser kopplade till näringslivets och stadens kommuntekniska utvecklingsbehov.

Kopplat till planeringsriktningen som rör hotell vill bolaget poängtera vikten av att staden ser hotellnäringen som en viktig del i stadsutvecklingen. Både i den täta staden och i anslutning till stadens utpekade företagsområden behövs fler boendemöjligheter för turister och yrkesverksamma.

Lokala utvecklingsmöjligheter

I den övergripande texten under avsnittet ”Lokala utvecklingsmöjligheter” nämns att stadsbyggandet ska bidra till att utveckla stadens kvaliteter och tillföra värden inom ett antal områden såsom fler bostäder, attraktiva offentliga miljöer och bra parker. Företagande och värdet med ett fungerande näringsliv nämns inte, vilket Stockholm Business Region anser är en brist.

Avseende avsnittet ”Lokala utvecklingsmöjligheter” valde bolaget i remissvaret avseende samrådsförslaget att göra en jämförelse mellan föreslagna inriktningar i ärendet ”Strategisk inriktning för företagsområden” och förslagen i den nya översiktsplanen. Då många av de synpunkter som lämnades i denna remiss har tagits i beaktan väljer bolaget att nu peka ut några övergripande viktiga punkter istället för den stadsdelspecifika uppdelning som gjordes i samrådsförslagets remissvar.

Trygghet i stadens alla delar

Bolaget önskar betona vikten av att skapa trygghet och bättre förutsättningar för det lokala näringslivet att verka i stadens samtliga stadsdelar. Oavsett etableringsplats ska staden kunna garantera en grundtrygghet och service till berörda näringsidkare. Idag är det inte så, vilket slår hårt mot den lokala servicen och utvecklingsmöjligheter i utsatta områden. Områden som är i stort behov av tillväxt och ett fungerande näringsliv.

Fler arbetsplatser

Det nämns tydligt i utställningsförslaget att det finns ett behov av fler arbetsplatser i söderort, vilket är bra. Bolaget önskar dock att man även tittar på andra ytterstadsstadsdelar där arbetsplatskvoten är låg och där behovet av insatser för fler arbetsplatser är stort. För citys del är det viktigt att staden verkar för och värnar om fler kontor.

Omvandling av företagsområden till blandstad

Vidare anser bolaget att det är viktigt att staden i de företagsområden som omvandlas till blandstad värnar befintliga företagare och deras möjligheter att fortsätta bedriva sina verksamheter eller skapar förutsättningar för företagen att omlokalisera.

Högdalen

Bolaget ser gärna att den nya översiktsplanen tydligt skriver ut att Högdalen är ett av staden utpekade miljöteknikkuster.

SLUT